

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY WODZIERADY
NA LATA 2016 - 2023**

Wodzierady, 2015 rok

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp
- II. Charakterystyka gminy Wodzierady
- III. Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzieradach
 - 1. Opieka nad dzieckiem
 - 2. Bezrobocie
 - 3. Uzależnienia, przemoc w rodzinie
 - 4. Niepełnosprawność, osoby starsze
- IV. Część programowa
 - 1. Podstawa prawna
 - 2. Uwarunkowania programowe,
 - 3. Wizja i misja
 - 4. Analiza SWOT
 - 5. Cel główny i cele operacyjne
- V. Harmonogram realizacji działań, źródła finansowania, partnerzy
 - 1. Przebieg realizacji działań,
 - 2. Źródła finansowania, wskaźniki
 - 3. Partnerzy
- VI. Monitoring
- VII. Uwagi końcowe

I. Wstęp

Zarządzanie strategiczne to ta forma działania, która umożliwia organizację i funkcjonowanie jak też dostosowanie jednostek samorządu terytorialnego do zmian jakie zachodzą w przestrzeni publicznej, w systemie prawa oraz w nawiązaniu do potrzeb środowiska lokalnego. Zarządzanie strategiczne opiera się na analizie potrzeb, na podstawie której dokonywane są plany działań; wdrażane są programy naprawcze w obszarach dysfunkcyjnych.

Strategia to ten dokument, który pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję, wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki szeroko rozumianych kwestii społecznych. Dokument jest podstawą do opracowania innych programów osłonowych mających na celu poprawę warunków życia mieszkańców. Szczególnie dotyczy to tej części społeczeństwa, która zagrożona jest wykluczeniem społecznym czy też marginalizacją. Formuła otwartego, ciągłego przewidywania i projektowania przyszłości powinna stanowić przydatne pragmatyczne narzędzie regulacji rozwoju w sytuacji, gdy nadmiar celów w stosunku do ograniczonych środków finansowych utrudnia podejmowanie decyzji bieżących i na przyszłość.

Gmina jako podstawowy element struktury samorządu terytorialnego jest bezpośrednio zaangażowana w rozwiązywanie problemów społecznych. Mimo, iż często występuje nierównowaga między skalą problemów a potrzebą pomocy, jak też dostępnymi lokalnymi instrumentami wsparcia, ze strony społeczności oczekiwane jest przeciwdziałanie zjawiskom negatywnym. Jesteśmy świadomi, że nie wszystkie problemy możliwe są do rozwiązania to jednak dokument niniejszy pozwala na usystematyzowanie kwestii problemowych, opracowanie narzędzi, które zostaną wykorzystane do celów naprawczych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Wodzierady na lata 2008 – 2015 jest dokumentem, którego realizacja odbywa się w określonym czasie. W związku z tym istnieje potrzeba opracowania nowego dokumentu, który odnosi się do zmieniającej się sytuacji społecznej i uwzględnia potrzeby mieszkańców. Strategia ma charakter kilkuletni, została przygotowana na lata 2016-2023. Jest zgodna z założeniami odnoszącymi się do

polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym .

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Niniejszy dokument został opracowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzieradach wykorzystując własne materiały sprawozdawcze, dane uzyskane przez pracowników poszczególnych stanowisk w Urzędzie Gminy Wodzierady. Korzystaliśmy również z materiałów udostępnianych przez inne jednostki działające na terenie gminy.

II. Charakterystyka gminy Wodzierady

1. Położenie

Umiejscowienie gminy wraz z położeniem względem granicznych gmin.

Gmina Wodzierady znajduje się w północnej części powiatu łaskiego, w obrębie Niziny Południowo – Wielkopolskiej i Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej, niegdyś w północno-wschodniej części byłego już województwa sieradzkiego. Obecnie należymy do województwa łódzkiego.

Gmina graniczy:

- od północy i wschodu z gminą Lutomiersk (powiat Pabianice),
- od północnego-zachodu z gminą Zadzim (powiat Poddębice),
- od zachodu i południa z gminą Łask (powiat Łask),
- od wschodu z gminą Pabianice (powiat Pabianice)
- od południowego-wschodu z gminą Dobroń (powiat Pabianice),
- od zachodu z gminą Szadek (powiat Zduńska Wola).

W skład gminy wchodzi łącznie 20 sołectw i 35 wsi, a mianowicie: Chorzeszów, Czarnysz, Dobków, Dobruchów, Hipolitów, Jesionna, Józefów, Kiki, Kwiatkowice, Leśnica, Magdalenów, Magnusy, Piorunów, Przyrownica, Stanisławów, Wandzin, Wodzierady, Wrząsawa, Wola Czarnyska, Włodzimierz. Nasza gmina liczy 3273 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 38 osób/km². Gmina rozciąga się na powierzchni 8142 ha, z czego 6263 ha stanowią użytki rolne (76,9% ogółu powierzchni gminy). Grunty orne zajmują obszar 5041 ha, sady 50 ha, łąki i pastwiska 1172 ha, lasy 1270 ha i pozostałe grunty 609 ha. W gminie jest ponad 540 gospodarstw indywidualnych o średniej powierzchni 6,55 ha. Rolnicy gospodarują na gruntach klasy III–VI. W strukturze zasiewów największą powierzchnię zajmują zboża ok. 75%. Pozostałe rośliny to m.in. okopowe (głównie ziemniaki), strączkowe, niewielkie ilości warzyw, truskawek i innych roślin. W produkcji zwierzęcej (dane ze spisu rolnego w 2002 r.), dominuje chów trzody chlewnej w ilości 5433 sztuk, w tym 560 loch. Rolnicy zajmują się również hodowlą bydła – 2383 sztuki, w tym 1346 krów dojnych i drobiu, a w mniejszym stopniu owiec i koni.

2. Demografia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	PROGNOZA 2016
	MIESZKAŃCY (w osobach)				
Ogółem	3 256	3 326	3 326	3 274	3 303
	KOBIETY				
Ogółem	1 606	1 644	1 644	1 637	1 667
Wiek 0-17	314	314	314	305	314
Wiek 18-59	877	906	906	927	929
Wiek 60 lat i więcej	415	424	424	405	424
	MĘŻCZYŹNI				
Ogółem	1 650	1 682	1 682	1 637	1 636
Wiek 0-17	275	279	279	280	279
Wiek 18-64	1 161	1 188	1 188	1 166	1 166
Wiek 65 lat i więcej	214	215	215	191	191

3. Historia gminy

Prezentacja historii, od pierwszych pisemnych wzmianek o gminie po dzień dzisiejszy. Pierwsze pisemne wiadomości o Gminie Wodzierady pojawiły się w 1398 roku, gdy w dokumentach pojawia się Johannes „de Wodzeradi”. Kolejne informacje dotyczą następnych właścicieli wsi, w tym: Mikołaja alias „Szeliga de Wodzieradi” (1423) oraz Jana Wodzieradzkiego, herbu Paparona (1552). W XVIII wieku była to własność Dzierzbickich, następnie Mniewskiego, wojskiego sieradzkiego, którego córka wyszła za Franciszka Bajera, a za sprawą małżeństwa córki tegoż ostatniego Wodzierady stały się własnością Hipolita Parczewskiego. Parczewscy wywarli duży wpływ na dzieje Wodzierad i okolicznych miejscowości. W 1861 r. Hipolit Parczewski uwolnił włościan od pańszczyzny i przekazał im ziemię na własność, założył też szkołę początkową. Po klęsce Powstania Styczniowego był zmuszony do opuszczenia Wodzierad. Znaną postacią był też Alfons – syn Hipolita, znany działacz społeczno – polityczny, prawnik i historyk, poseł (1907-1912), rektor Uniwersytetu Wileńskiego (1922-1924), członek wielu międzynarodowych towarzystw naukowych.

Od 1868 roku właścicielem Wodzierad stała się rodzina Kulczyckich, która gospodarzyła tu do wybuchu II Wojny Światowej. Zostali zapamiętani jako ludzie niezmiernie pracowici. W czasie ich pobytu w Wodzieradach została zamontowana turbina, która dostarczała prąd do gospodarstwa i dworu. Po wyzwoleniu w dworze mieściła się szkoła, przedszkole i biblioteka.

4. Gleby, warunki klimatyczne

Atutem naszej gminy jest to, że posiadamy różnorodne formy środowiska przyrodniczego. Północna część gminy jest mało urozmaicona. Charakteryzuje się zdecydowaną przewagą gleb korzystnych dla rolnictwa, są to gleby klasy od III do IV, czasem V. W południowej części natomiast gleby są stosunkowo słabe kl. V i VI. Przez gminę przepływa rzeka Pisia-lewobrzeżny dopływ Neru oraz jej bezimienne, niewielkiej długości dopływy. Pisia na przeważającym odcinku płynie korytem naturalnym. W jej dolinie występują gleby organiczne (torfowe, murszowe i mułowo-torfowe), wykorzystywane głównie pod użytki zielone. W dolnym biegu znajduje się duży kompleks stawów hodowlanych o łącznej powierzchni 37 ha. Region wodzieradzki zajmują również gleby piaszczyste z piasków luźnych i naglinionych. Gleby te występują głównie pomiędzy Kwiatkowicami a Wodzieradami. Są one mało urodzajne przeważnie V klasy, to też w dużym stopniu wykorzystane pod uprawę leśną. Panujące warunki klimatyczne są bardzo korzystne. Czyste powietrze sprawia, że obszar gminy jest atrakcyjny pod względem rekreacyjnym i wypoczynkowym. W skutek, czego zaobserwowano znaczny rozwój turystyki na naszym terenie.

5. Sfera społeczna gminy

Na terenie gminy Wodzierady funkcjonują dwie placówki szkolne:

1. Zespół Szkół w Kwiatkowicach, w skład którego wchodzi przedszkole samorządowe, szkoła podstawowa i gimnazjum,
2. Szkoła Podstawowa w Zalesiu, w skład której wchodzi przedszkole samorządowe. W szkole działa zespół taneczny „Zalesiaki”.

Ośrodkami kultury są:

1. Gminna Biblioteka Publiczna w Wodzieradach z/s w Kwiatkowicach,
2. Gminny Ośrodek kultury i Sportu w Wodzieradach z/s w Kwiatkowicach.

Poza tym na terenie gminy działają:

1. Ochotnicze straże pożarne – 6 jednostek,
2. Ludowy Klub Sportowy w Kwiatkowicach,
3. Orkiestra Dęta w Kwiatkowicach,
4. Zespół Śpiewaczy „Kwiaty Polne”,
5. Stowarzyszenia Klubu Kobiet „Kwiatkowiarki”.

Na terenie gminy Wodzierady działa **Dom Pomocy Społecznej w Chorzeszowie Fundacji im. Brata Alberta.**

Dom dla niepełnosprawnych w Chorzeszowie, gmina Wodzierady, Powiat Łask, jest trzecim Domem Stałego Pobytu Fundacji im. Brata Alberta w Krakowie i działa od lipca 2001 roku. W uroczym Chorzeszowie swój Dom znalazło 12 chłopców, którzy odnajdują tu atmosferę rodzinnego domu, poczucie bezpieczeństwa, więzi i wspólnoty. Celem pracy jest zwiększenie możliwości rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego chłopców, a w konsekwencji w maksymalnym stopniu włączenie ich w społeczeństwo. Praca wychowawcza - to obok zajęć wspólnotowych - przede wszystkim praca indywidualna z poszczególnymi chłopcami w braterskiej, rodzinnej atmosferze. W Domu pracują wychowawczynie – terapeutki, rehabilitant, psycholog i pielęgniarka. W Domu organizowane są zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, kulturalne i sportowe. Powstał klub, czyli sekcja sportowa w ramach Stowarzyszenia Olimpiady Specjalne Polska. Zawodnicy z Chorzeszowa zdobyli już swoje pierwsze medale na szczeblu wojewódzkim: złote w piłce nożnej, srebrne i brązowe w biegach przełajowych. Wiele czasu poświęcane jest na zajęcia terapeutyczne, na których w miarę naszych możliwości powstają nowe "dzieła" wykonywane różnymi technikami min. wyklejane obrazy z nasion, z plasteliny, z bibuły, z zapalek. Mieszkańcy Domu nauczyli się też haftować i wyszywać.

W gminie działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Jest to jednostka samorządowa, której celem jest realizacja polityki społecznej państwa w zakresie pomocy społecznej. Nadrzędnym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie wykorzystując

własne uprawnienia i możliwości jak też zasoby. Pracownicy OPS podejmują działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

III. Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzieradach

1. Opieka nad dzieckiem

Rodzina jest podstawowym i naturalnym środowiskiem dziecka. To tu następują działania socjalizacji pierwotnej. To z rodziny wypływać ma troska i gwarancja zaspokajania podstawowych potrzeb dziecka. Prawidłowy model rodziny winien odzwierciedlać wartości, normy, gwarantować bezpieczeństwo i dobro dziecka.

W rodzinach przeżywających trudności, tam gdzie występują dysfunkcje, widoczne są problemy rzutujące na harmonijny rozwój dziecka. Te problemy wiążą się z pogarszającą się sytuacją bytową rodziny, bezrobociem, brakiem perspektyw na przyszłość. Widzimy je również w takich zjawiskach jak: przemoc, patologie, przestępczość czy też nałogi. Postęp techniczny, rozwój cywilizacji oraz szybsze tempo życia niosą za sobą szanse rozwojowe dla rodzin. Ale mogą być też powodem zjawisk negatywnych. Rodzina przeżywająca trudności w sposób istotny wpływa na funkcjonowanie środowiska lokalnego, a dalej większej społeczności.

W sytuacjach pojawiających się dysfunkcji, instytucje zobowiązane są do wsparcia członków rodziny poprzez podejmowanie działań osłonowych. W pracy nad rodziną istotna jest współpraca między instytucjami na rzecz działań dla dobra rodziny. Wszelkie działania winny mieć charakter interdyscyplinarny. Aby można było mówić o powodzeniu działań, powinny być one spójne, nakreślone w ramach indywidualnych potrzeb rodziny. Przy planowaniu różnych form wsparcia na rzecz rodziny dysfunkcyjnej, celem głównym winna być naprawa podstawowej funkcji rodziny tj. opiekuńczej i wychowawczej. Należy tu wyraźnie podkreślić: działania kierowane do rodziny winny mieć charakter wsparcia, a nie

opieki. Nie chodzi tu o wyręczenie i zastępowanie rodziny w wypełnianiu ról. Należy edukować czy też wspomagać na drodze do jej prawidłowego funkcjonowania. Zewnętrzne wsparcie rodziny winno być połączone z jej własną aktywnością. Należy tworzyć system wsparcia rodziny biologicznej, budować lub rozwijać istniejące już rodzinne formy opieki zastępczej, w tym rodzinne domy dziecka, zawodowe rodziny zastępcze. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie rozwiązuje wszelkich problemów. W takiej sytuacji instytucje winny rozpocząć pracę opartą na motywowaniu rodziców do zmian, podtrzymywaniu więzi emocjonalnych dziecka z rodziną i środowiskiem, z którego się wywodzi.

Rodziny dysfunkcyjne powodują potrzebę stałego monitoringu przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji. Praca z rodziną przeżywającą trudności winna opierać się na współpracy z jej otoczeniem, krewnymi, przyjaciółmi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Począwszy od 2012 roku OPS bierze udział w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach niniejszej ustawy zatrudniony został asystent rodziny na umowę zlecenie począwszy od 23 maja 2014 roku.

Kwota dotacji określona w umowie **20.000,00 zł.**

Otrzymana łączna kwota dotacji **18.146,68 zł.**

Poniesione łączne wydatki **18.146,68 zł.**

W ramach ustawy również w 2015 roku zatrudniony został asystent rodziny na umowę zlecenie począwszy od 1 czerwca 2015 roku.

Kwota dotacji określona w umowie **9.625,00 zł.**

Otrzymana łączna kwota dotacji **9.625,00 zł.**

Planowane wydatki **9.625,00 zł.**

Do głównych zadań asystenta rodziny należy: przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym szczególnie z problemem niepełnosprawności i bezrobocia, wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach, wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnorodnych form pomocy. Liczba rodzin, którymi zajmował się asystent rodziny – 9, liczba osób w rodzinach 29.

W 2013 roku podpisane zostały porozumienia pomiędzy Powiatem Łaskim a Gminą Wodzierady w sprawie ponoszenia przez Gminę Wodzierady wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Porozumienia te realizowane są nadal.

Na podstawie art. 191 ust. 9. w/w ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

GOPS w Wodzieradach realizuje również zadania z systemu świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 ze zmianami) i z Funduszu Alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 859 ze zmianami).

Świadczenia rodzinne są udzielane na okresy zasiłkowe trwające od 1 listopada danego roku do 31 października roku następnego. Świadczenia są udzielane począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek z prawidłowo wypełnioną dokumentacją.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łżenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. W sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie jest obok posiadania dziecka na utrzymaniu głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto tj. po odliczeniu podatku dochodowego, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne i wynosi od 1 listopada 2015 r. 674 zł na osobę (lub 764 zł/osobę, jeżeli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne). Jedynym świadczeniem, które przysługuje bez względu na dochód jest zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne.

Ważnym systemem wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży uczącej się jest pomoc stypendialna. Celem tej pomocy jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, umożliwienie pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wsparcie dla dzieci uzdolnionych. Świadczeniami pomocy materialnej dla uczniów są: stypendia szkolne i zasiłki szkolne.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży uczącej się w placówkach oświatowych działających na terenie gminy, przeprowadzone zostały rozmowy z dyrektcją i pedagogiem szkolnym. Uzyskane w ten sposób informacje pozwoliły na opracowanie diagnozy w zakresie występowania zachowań o charakterze patologicznym, braków na polu opiekuńczo – wychowawczym, potrzeb w zakresie zajęć profilaktycznych. Placówki oświatowe na terenie gminy Wodzierady prowadzą dożywianie uczniów. Dzieci i młodzież z rodzin o niskich dochodach otrzymują tę formę wsparcia ze środków pomocy społecznej. Dobra współpraca między pracownikami OPS i pedagogami pozwala na wymianę informacji na temat konieczności pomocy na rzecz dzieci i młodzieży uczącej się, braków w sferze socjalnej, konieczności zakupu niezbędnych książek i przyborów szkolnych, pomocy w sfinansowaniu dodatkowych zajęć szkolnych, itp.

Pedagog szkolny zwraca uwagę na problemy w dziecinie sytuacji socjalnej uczniów, dysfunkcje występujące w domu rodzinnym, odnoszące się do niewydolności opiekuńczo – wychowawczej ze szczególnym uwzględnieniem niewystarczającego zainteresowania rodziców problemami dziecka. W rozmowie poruszony był problem negatywnych skutków występowania agresji wśród rówieśników, przemocy, uzależnień choćby od gier komputerowych.

Placówki oświatowe prowadzą różnego rodzaju działania o charakterze profilaktycznym. Prowadzone są zajęcia na temat szkodliwości palenia papierosów, wskazywane są dobre praktyki propagujące zdrowy styl życia, zachowania przeciwdziałające agresji, wykluczeniu, marginalizacji dzieci z rodzin o trudnej sytuacji socjalnej. Pedagodzy zwracają uwagę na konieczność prowadzenia zajęć, których celem jest wpojenie dzieciom zasad tolerancji, poszanowania godności drugiego człowieka, zachowań patriotycznych, zachowań angażujących dzieci do pracy na rzecz społeczności lokalnej, wolontariatu.

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży moi rozmówcy zwracali uwagę na potrzebę zapewnienia uczniom szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, np. koła zainteresowań, zajęcia sportowe, zajęcia ze specjalistami, np. logopedą, psychologiem, warsztaty dla rodziców, bezpłatne wyjazdy do kin, na basen. Barięą utrudniającą uczestnictwo w ofercie szkolnej są problemy z dojazdem. Zastanawiając się nad tym w jaki sposób dana placówka może się przyczynić do poprawy sytuacji dziecka, pedagodzy wskazywali na możliwość zagospodarowania czasu wolnego uczniów poprzez organizowanie zajęć dodatkowych o charakterze sportowym, kółko teatralne, taneczne w okresie wolnym od zajęć lekcyjnych – w okresie wakacji i ferii.

2. Bezrobocie

Bezrobocie jest jednym z największych zagrożeń ekonomicznych i społecznych. Powoduje ono, iż standard życia wielu ludzi obniża się i rozszerza się obszar patologii społecznej. Przyczynia się do zubożenia materialnego i w bezpośredni sposób wpływa na życie rodziny, wywierając negatywne skutki w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększa ryzyko wystąpienia patologii życia społecznego.

Za bezrobocie uważa się sytuację, w której człowiek pozbawiony jest pracy, a co za tym idzie wynagrodzenia (źródła dochodu). Problem bezrobocia nie dotyczy tylko osoby nim dotkniętej, ale również całej rodziny. Rodziny dotknięte bezrobociem szybko ubożeją, co jest jednym z głównych powodów pogarszania się stosunków rodzinnych. Dodatkową komplikacją jest fakt, że większość rodzin dotkniętych bezrobociem nie posiadają żadnych oszczędności. Najbardziej narażone na niedogodności związane z bezrobociem są rodziny niepełne lub wielodzietne. Niepokojący jest również wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Negatywne emocje związane z bezczynnością zawodową przenoszą się na najbliższą rodzinę. Szczególnie niebezpieczne jest zjawisko alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie. Praca socjalna prowadzona przez pracownika socjalnego to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życiowych, rozbudzenie motywacji do działania.

Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Wodzierady

Rok	2012	2013	2014	2015	2016 prognoza
ogółem	153	147	138	138	140
długotrwale bezrobotni	78	93	82	82	82
z prawem do zasiłku	16	15	15	15	15

3. Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym. Dotyczy nie tylko tzw. marginesu społecznego, ale też rodzin, które wydają się żyć spokojnie i na zewnątrz uchodzą za zgodne i szczęśliwe. Trudno jednoznacznie określić skalę zjawiska. Warto zwrócić uwagę, iż wiele tego rodzaju negatywnych sytuacji nie jest nigdzie zgłaszana. Ofiara ukrywa fakt doświadczania przemocy w domu rodzinnym ze względu na wstyd i reakcję najbliższego otoczenia. Niestety konsekwencje trwania w takim układzie mogą być bardzo dotkliwe nie tylko pod względem fizycznym, ale też psychicznym.

Niezależnie od rodzaju, przemoc może mieć bardzo poważne konsekwencje tak fizyczne, jak też psychiczne. Doświadczanie różnego rodzajów przemocy jest bardziej destruktywne w skutkach, niż doświadczanie tylko jednego z nich. Należy pamiętać, że im dłużej człowiek będzie trwał w sytuacji stresogennej, tym większe jest prawdopodobieństwo, iż wpłynie ona na jego psychikę.

Zespół Interdyscyplinarny

Zarządzeniem Nr 57/2012 Wójta Gminy Wodzierady z dnia 10 lipca 2012 r. powołany został Zespół Interdyscyplinarny w gminie Wodzierady na okres trzech lat. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, policji, sądu.

Po upływie kadencji Zarządzeniem Nr 26/2014 Wójta Gminy Wodzierady z dnia 14 czerwca 2014 roku ponownie powołany został Zespół.

Celem działania Zespołu jest usprawnienie systemu przepływu informacji między instytucjami oraz podjęcie równoczesnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz łagodzenia skutków przemocy.

Zadaniem Zespołu jest prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.
7. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy.
8. Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

4. Niepełnosprawność, osoby starsze

O starości mówimy najczęściej mając na myśli końcową fazę życia. Wówczas obniżeniu ulega wiele funkcji życia. Zmieniają się kreowane role społeczne, poglądy, opinie, pewne postawy. Jest to nieodłączna część życia każdego człowieka. Śledząc dzieje jednostki na przestrzeni lat, ta faza życia była odbierana w różnorodny sposób. Weźmy pod uwagę choćby jeden aspekt: stosunek do osób starszych. Zauważymy tu odmienne poglądy: od niechęci do szacunku i uznania dla tej części społeczeństwa. Państwo tworzy i wdraża działania osłonowe z zakresu polityki społecznej na rzecz osób starszych. Włącza w te działania samorządy, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia oraz środowiska lokalne.

Niepełnosprawność to jeden z najważniejszych problemów społecznych, który utrudnia funkcjonowanie coraz większej grupie osób. Problem niepełnosprawności w naszej gminie dotyczy wielu osób, nie tylko starszych. Jest to również powód przyznawania świadczeń z zakresu pomocy społecznej. Do tej grupy klientów pomocy społecznej adresowane jest świadczenie w postaci zasiłków stałych, usług opiekuńczych. Osoby niepełnosprawne składają wnioski o skierowanie to domu pomocy społecznej. W ramach pracy socjalnej przy współdziale służby zdrowia pomagamy przy kompletowaniu dokumentów do placówek opiekuńczo – leczniczych. Problem niepełnosprawności w gminie Wodzierady jest diagnozowany przez Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Wodzieradach i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

DANE STATYSTYCZNE

wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Osoby i rodziny, którym udzielono wsparcia				
Liczba osób	314	288	305	306
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie				
Liczba osób	200	200	180	181
W tym: osoby długotrwale korzystające	137	145	119	117
Wiek 0-17	86	92	78	77
Wiek produkcyjny	104	97	94	94
Wiek poprodukcyjny	10	11	8	10
Liczba rodzin	94	92	94	95
Liczba osób w rodzinach	314	288	305	306
w tym: kobiety				
Ogółem	98	97	87	87
W tym: osoby długotrwale korzystające	68	72	56	69
Wiek 0-17	42	47	40	36
Wiek 18-59	47	43	42	45
Wiek 60 lat i więcej	9	7	5	6
w tym: Mężczyźni				
Ogółem	102	103	93	94
W tym: osoby długotrwale korzystające	69	73	63	48
Wiek 0-17	44	45	38	41
Wiek 18-64	57	54	52	49
Wiek 65 lat i więcej	1	4	3	4

Osoby i rodziny, którym udzielono świadczenia pieniężne				
Liczba osób ogółem	92	83	87	88
Liczba rodzin	76	76	77	78
Liczba osób w rodzinach	231	237	239	240
Osoby i rodziny, którym udzielono świadczenia niepieniężne				
Liczba osób ogółem	108	117	93	93
Liczba rodzin	56	55	50	50
Liczba osób w rodzinach	244	226	208	208
Osoby i rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy				
Liczba osób ogółem	102	104	105	103
Liczba rodzin	94	92	94	95
Liczba osób w rodzinach	301	288	305	306
POWODY UDZIELANIA POMOCY I WSPARCIA				
UBÓSTWO				
Liczba rodzin	58	63	77	79
Liczba osób w rodzinach	190	194	245	249
BEZROBOCIE				
Liczba rodzin	19	35	38	37
Liczba osób w rodzinach	79	137	151	148
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ				
Liczba rodzin	31	25	28	29

Liczba osób w rodzinach	82	53	56	57
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA				
Liczba rodzin	16	27	38	39
Liczba osób w rodzinach	38	76	108	108
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OOIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH				
Liczba rodzin	63	59	64	64
Liczba osób w rodzinach	253	237	259	259
ALKOHOLIZM				
Liczba rodzin	9	11	7	7
Liczba osób w rodzinach	40	30	19	19
NARKOMANIA				
Liczba rodzin	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA				
Liczba rodzin	7	6	8	8
w tym wielodzietnych	3	5	6	6
BEZDOMNOŚĆ				
Liczba rodzin	3	2	3	2
Liczba osób w rodzinach	3	2	3	2
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO				
Liczba rodzin	4	5	5	2

Liczba osób w rodzinach	9	10	9	2
ZDARZENIE LOSOWE				
Liczba rodzin	1	1	0	0
Liczba osób w rodzinach	1	1	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA				
Liczba osób	0	0	0	0
SIEROCTWO				
Liczba rodzin	0	0	1	1
Liczba osób w rodzinach	0	0	8	8
PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba rodzin	2	0	0	3
Liczba osób w rodzinach	7	0	0	13
USŁUGI OPIEKUŃCZE				
Liczba osób	2	2	8	8
Liczba świadczeń	1 365	1 720	2 202	2 976
Kwota świadczeń w złotych	13 921	17 200	22 020	29 760
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE				
Liczba rodzin	12	17	19	23
Liczba osób w rodzinach	34	52	49	59
PRACA SOCJALNA				
Liczba rodzin	60	76	94	95

Liczba osób w rodzinach	196	242	305	306
INTERWENCJA KRYZYSOWA				
Liczba rodzin	11	14	16	16
Liczba osób w rodzinach	33	35	37	37
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	19	10	17	19
Liczba osób ogółem objętych kontraktem	27	10	37	42

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ (dane statystyczne)

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW				
Liczba rodzin	207	193	194	202
Kwota świadczeń w złotych	750 175	783 174	717 855	725 000
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA				
Liczba świadczeń	18	14	10	16
Kwota świadczeń w złotych	18 000	14 000	10 000	16 000
DODATEK DO ZASIŁKU RODZINNEGO Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA				
Liczba świadczeń	28	30	25	28
Kwota świadczeń w złotych	28 000	30 000	25 000	28 000
ŚWIADCZENIE PIEŁĘGNACYJNE				
Liczba świadczeń	169	156	72	72
Kwota świadczeń w złotych	95 403	84 218	53 280	86 400
DODFATEK DO ŚWIADCZENIA PIEŁĘGNACYJNEGO				
Liczba świadczeń	0	30	72	0
Kwota świadczeń w złotych	0	3 000	14 400	0
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY				

Liczba świadczeń	568	616	639	645
Kwota świadczeń w złotych	86 904	94 248	97 767	98 685
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY				
Liczba świadczeń	0	14	22	12
Kwota świadczeń w złotych	0	7 280	11 440	6 240
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA				
Liczba świadczeń	0	0	23	36
Kwota świadczeń w złotych	0	0	20 488	18 720
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO				
Liczba osób	21	21	23	23
Liczba rodzin	17	16	18	18
Kwota świadczeń w złotych	72 868	73 610	88 571	94 033
DODATEK MIESZKANIOWY				
Liczba gospodarstw domowych	3	4	4	4
Kwota świadczeń w złotych	6 500	4 500	5 010	7 000
DODATEK ENERGETYCZNY				
Liczba gospodarstw domowych	0	0	2	2
Kwota świadczeń w złotych	0	0	386	450
OPŁACANIE SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE				
Liczba osób	3	3	3	4
Kwota świadczeń w złotych	1 123	1 499	1 595	1 251
OPŁACANIE SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE				

Liczba osób	4	5	5	6
Kwota świadczeń w złotych	6 889	15 955	10 480	17 040
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH				
Liczba osób ogółem	8	6	7	8
Kwota świadczeń w złotych	5 803	6 304	6 136	9 720
STYPENDIA SZKOLNE DLA UCZNIÓW				
Liczba osób	68	81	75	80
Kwota świadczeń w złotych	27 277	41 533	31 322	27 407

IV. Część programowa

1. Podstawa prawna

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r. poz. 163 ze zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

2. Uwarunkowania programowe

Ta część strategii przedstawia najważniejsze założenia polityki społecznej dla gminy Wodzierady na najbliższe lata. Wyrażone zostaną w zaprezentowanej wizji i misji, analizie mocnych i słabych stron (SWOT), w celach głównym i celach szczegółowych. Nakreślone zostaną kierunki działania.

3. Wizja i misja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Wodzierady na lata 2016 – 2023 wypełnia ideę zjednoczonego działania instytucji, środowiska lokalnego na rzecz poprawy sytuacji osób i rodzin mieszkańców gminy Wodzierady, przeciwdziałania marginalizacji potrzeb określonej grupy społecznej, przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego.

Samorząd lokalny wykorzystując możliwości prawne, finansowe oraz lokalny potencjał społeczny dąży do poprawy standardu życia, podnosząc wartości kapitału ludzkiego i podejmuje działania usuwające negatywne zjawiska dotyczących mieszkańców i ich rodziny.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Metodę tę zastosowano do niniejszego programowania strategicznego.

Mocne strony	Słabe strony
- przychylność władz samorządowych na podejmowane inicjatywy ze strony służb społecznych, - dobrze wykształcona kadra OPS, - rozwijanie opieki przedszkolnej, - realizacja programów wychowawczych i profilaktycznych w szkołach, - możliwość korzystania z usług socjalnych przez osoby niepełnosprawne w WTZ, ŚDS, - dostęp dla dzieci i młodzieży do świadczeń w postaci: posiłków w szkołach, świadczenia rodzinne, stypendia szkolne, zasiłki szkolne, - otwarcie na nowe doświadczenia i wiedzę,	- występowanie zjawiska dziedziczenia modelu rodziny, - niski poziom wykształcenia ludności, - ograniczony budżet gminy, - brak mieszkań z zasobów komunalnych gminy, - brak wolontariuszy, - niedostateczna liczba pracowników socjalnych, - niedostateczne środki finansowe na zajęcia pozalekcyjne, wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży, - brak domu dziennego pobytu dla osób starszych, - ograniczone środki na działania profilaktyczne, - ograniczony dostęp rodzin do specjalistycznego wsparcia: psycholog, terapeuta, itp. - brak świetlic środowiskowych, - brak nowych miejsc pracy, - mała ilość akcji promujących model rodziny, wartości, wspólne spędzanie czasu wolnego, - marginalizacja, izolacja społeczna, - warunki lokalowe GOPS: brak anonimowości, utrudniony dostęp dla osób niepełnosprawnych.

Szanse	Zagrożenia
- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, - zwiększenie współpracy OPS ze stowarzyszeniami, instytucjami działającymi na terenie gminy i poza nią, - usamodzielniające się rodziny, - wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców, - propagowanie integracji społecznej poprzez festyny, imprezy okolicznościowe ogólnie dostępne,	- zachwiana rola rodziny jako podstawowej komórki społecznej, - wzrost patologii, uzależnień, zjawisk negatywnych, - niedostateczna ilość środków na realizację zadań osłonowych, - brak ofert na zagospodarowanie czasu wolnego, - wzrost liczby osób starszych oraz brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych, - wzrost zadań Ośrodka Pomocy Społecznej, - utrwalanie postaw wyuczonej bezradności oraz braku aktywności zawodowej wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

5. Cel główny i cele szczegółowe

Cel główny:

Wsparcie osób i rodzin przeżywających trudności oraz stworzenie warunków do rozwoju, zaspokajania potrzeb oraz integracji społecznej

Cele operacyjne:

- 1) przeciwdziałanie zjawiskom ubóstwa, bezrobocia, zapobieganie ich skutkom,
- 2) zapewnienie opieki i godnych warunków życia osobom starszym i niepełnosprawnym,
- 3) pomoc rodzinom będącym w kryzysie, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
- 4) tworzenie dzieciom i młodzieży równych szans rozwoju w obszarze edukacji, kultury, sportu.
- 5) utworzenia systemu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, problemu uzależnień,

V. Harmonogram realizacji działań, źródła finansowania, partnerzy

1. Przebieg realizacji działań

1) przeciwdziałanie zjawiskom ubóstwa, bezrobocia, zapobieganie ich skutkom

Nazwa działania	Okres realizacji	Przewidywane efekty
- regularna współpraca z doradcą zawodowym , innymi pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Łasku, - pomoc w zakresie pisaniu CV, gromadzenie ofert pracy z terenu gminy i okolic, - motywowanie osób bezrobotnych do podjęcia pracy, - realizacja prac społecznie użytecznych, - zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez udzielanie świadczeń z zakresu pomocy społecznej: zasiłki i pomoc w naturze, posiłki dla dzieci, - wsparcie klientów OPS pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych, - opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, - wspieranie rozwoju poradnictwa specjalistycznego, - stworzenie warunków do pomocy i wsparcia osób potrzebujących poprzez działania stowarzyszeń, fundacji, społeczności lokalnej, kościoła i związków wyznaniowych.	Działanie ciągłe, odnoszące się do okresu realizacji strategii	- zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - wzrost motywacji do podejmowania aktywności zawodowej, - zmniejszenie uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej.

2) zapewnienie opieki i godnych warunków życia osobom starszym i niepełnosprawnym

Nazwa działania	Okres realizacji	Przewidywane efekty
- analiza potrzeb w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych i starszych, - wspieranie szkoleń zawodowych i przekwalifikowania zawodowego, - współpraca z warsztatami terapii zajęciowej oraz środowiskowym domem samopomocy, - rozszerzenie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, - pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu, - współpraca z lekarzem rodzinnym i pielęgniarkami środowiskowymi w zakresie wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, - podejmowanie współpracy z PCPR, PUP i PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, - przyznawanie i wypłata zasiłków stałych oraz świadczeń opiekuńczych dla osób uprawnionych, - upowszechnianie różnorodnych form aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.	Działanie ciągłe, odnoszące się do okresu realizacji strategii	- poprawa sytuacji życiowej, bytowej osób niepełnosprawnych i starszych, - zapobieganie izolacji i marginalizacji osób niepełnosprawnych, - wzrost poczucia bezpieczeństwa u osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie świadomości osób niepełnosprawnych i starszych w zakresie przysługujących świadczeń z systemu zabezpieczeń społecznych i świadczeń socjalnych.

3) pomoc rodzinom będącym w kryzysie, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania

Nazwa działania	Okres realizacji	Przewidywane efekty
- realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wodzierady, - poprawa dostępu osób niesamodzielnych do usług społecznych, - wsparcie rodzin przez działania pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny w zakresie rozwiązywania problemów socjalnych, a także nabywania umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, - zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, - systematyczne współdziałanie OPS z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznej, a szczególnie przeciwdziałanie patologiom.	Działanie ciągłe, odnoszące się do okresu realizacji strategii	- poprawa funkcjonowania rodzin, - podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych rodziców, - zmniejszenia liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, - zwiększenie szans na powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

4) tworzenie dzieciom i młodzieży równych szans rozwoju w obszarze edukacji, kultury, sportu.

Nazwa działania	Okres realizacji	Przewidywane efekty
- współdziałanie w zakresie organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, - tworzenie świetlic środowiskowych, - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami lokalnymi zajmującymi się dziećmi i młodzieżą, w szczególności zagrożoną demoralizacją i wykluczeniem społecznym: organizacja imprez okolicznościowych, - wzmocnienie pozycji dziecka w środowisku lokalnych, w szczególności dziecka niepełnosprawnego, - tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego w okresie wolnym od zajęć lekcyjnych: organizacja półkolonii, - wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.	Działanie ciągłe, odnoszące się do okresu realizacji strategii	- poprawa sytuacji dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, - zwiększenie ofert w zakresie atrakcyjnego spędzania czasu wolnego dla dzieci, - liczba dzieci i młodzieży uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne,

5) utworzenia systemu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, problemu uzależnień

Nazwa działania	Okres realizacji	Przewidywane efekty
- stworzenie gminnego systemu przeciwdziałania, przemocy w rodzinie oraz opracowanie i realizacja programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie, - poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania uzależnieniom, - podnoszenie kwalifikacji pracowników OPS w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom, - wspomaganie działań instytucji służących rozwiązaniu problemów uzależnień, - pomoc rodzinom uzależnionym, - prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze przeciwdziałania uzależnień wśród dzieci i młodzieży.	Działanie ciągłe, odnoszące się do okresu realizacji strategii	- podniesienie świadomości społecznej w obszarze uzależnień i przemocy, - poprawa bezpieczeństwa osób i rodzin ze środowisk zagrożonych przemocą i/lub uzależnieniem, - podniesienie świadomości wśród dzieci i młodzieży.

2. Źródła finansowania, wskaźniki

- Budżet samorządowy,
- Budżet wojewódzki
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
- inne programy, organizacje pozarządowe,
- sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki:

- ✓ liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- ✓ liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- ✓ liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- ✓ liczba osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- ✓ liczba osób objętych usługami opiekuńczymi,
- ✓ liczba wolontariuszy,
- ✓ liczba dzieci i młodzieży wyedukowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom,
- ✓ liczba osób, które nabyły nowe kompetencje zawodowe lub podniosły posiadane kwalifikacje zawodowe,
- ✓ liczba osób, które podjęły pracę zawodową,
- ✓ liczba osób i rodzin, które skorzystały ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, uzależnieniom,
- ✓ liczba programów profilaktycznych zrealizowanych w placówkach oświatowych,
- ✓ liczba uczestników programów edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom, w zakresie zdrowego trybu życia,
- ✓ liczba wniosków o zastosowanie wobec osób obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i innych środków,
- ✓ liczba dzieci umieszczonych w instytucjach pieczy zastępczej,
- ✓ liczba rodzin, które korzystają ze wsparcia asystenta rodziny,
- ✓ liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych,

- ✓ liczba imprez o charakterze sportowo – rekreacyjnym zorganizowanych na terenie gminy dla mieszkańców.

Partnerzy

W realizacji strategii uczestniczyć będą mieszkańcy, instytucje i organizacje takie jak:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy w Łasku,
- 2) placówki oświatowe na terenie gminy Wodzierady,
- 3) Powiatowy Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku,
- 4) Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Wodzieradach,
- 5) Komenda Powiatowa Policji w Łasku,
- 6) Punkt terapeutyczny w Wodzieradach;
- 7) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wodzieradach;
- 8) Zespół Interdyscyplinarny w Wodzieradach,
- 9) Stowarzyszenia, organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Wodzierady i inne o szerszym zasięgu,
- 10) Kościół i związki wyznaniowe,

VI. Monitoring

Monitoring to proces gromadzenia oraz analizowania informacji ilościowych i jakościowych. Informacje te mają na celu pomóc w odpowiedzi na pytanie: co zostało wykonane z założeń strategii, w jaki sposób to zostało wykonane, kiedy zostało wykonane? Monitoring to ta część strategii, która pozwala na dokonanie analizy między tym co założono sobie i zaplanowano, a faktycznymi działaniami.

Monitoring jest podstawą do sporządzania sprawozdań oraz podejmowanie decyzji w zakresie zmian niezbędnych do osiągnięcia celów. Dane zebrane w trakcie procesu monitorowania są analizowane, a następnie opracowywane w formie sprawozdań na potrzeby wewnętrzne oraz raportów prezentowanych opinii publicznej. Wypracowane wnioski i rekomendacje wspomagają proces decyzyjny oraz zarządzanie informacjami, ułatwiając znajdowanie rozwiązań w sytuacjach, kiedy zostaną zidentyfikowane odchylenia od pierwotnych założeń. Ponadto monitoring może stać się źródłem cennych wskazówek dla działań naprawczych i usprawniających, a także aktualizacji przyjętych założeń.

Realizacja Strategii uzależniona jest od wielu czynników. Najważniejsze z nich to:

- ❖ sytuacja finansowa gminy,
- ❖ aktywność mieszkańców gminy,
- ❖ zaangażowanie instytucji lokalnych w realizacji zadań na rzecz społeczności lokalnej.

VII. Uwagi końcowe

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wodzierady na lata 2016 – 2023 będą realizowane w ramach przyjętych planów i założeń. Realizacja poszczególnych działań uzależniona jest od środków finansowych samorządu gminy jak też od możliwości pozyskiwania środków finansowych z instytucji zewnętrznych. Istotną rolę odgrywać będą instytucje oraz inni partnerzy zewnętrzni, podmioty funkcjonujące w obszarze polityki społecznej, ich zaangażowanie, współpraca, inicjatywy wspólne.

Partnerami w realizacji Strategii będą organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne działające na szczeblu powiatowym i gminnym, organy administracji samorządowej, służba zdrowia, kościoły i związki wyznaniowe.

Jednostką odpowiedzialną za koordynację Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pragniemy podziękować wszystkim tym, którzy uczestniczyli w tworzeniu niniejszego dokumentu. Jednocześnie chcemy wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej.